Zápisnica z 37. zasadnutia výboru Snemu SAV, ktoré sa uskutočnilo dňa 21. januára 2020 od 13:00 hod. v zasadačke č. 11 Úradu SAV, Štefánikova 49, Bratislava

Prítomní: J. Gálik (videokonferenčne), K. Gmucová, F. Gömöry, M. Kadúc, Ľ. Kľučár, Ľ. Košťál, Z. Kusá, K. Nemoga, R. Passia

Ospravedlnení: Z. Bartošová

Program:

1. Otvorenie
2. Schválenie programu zasadnutia
3. Informácia z 28. zasadnutia P SAV
4. Informácia z 29. zasadnutia P SAV
5. Príprava mimoriadneho zasadnutia Snemu SAV
6. Rôzne
7. Záver

K bodu 1

Schôdzu výboru otvorila predsedníčka snemu Z. Kusá o 13:03 hod.

K bodu 2

Program zasadnutia bol hlasovaním jednomyseľne schválený. Za zapisovateľov boli určení J. Gálik a K. Nemoga, za overovateľku K. Gmucová.

K bodu 3

Informáciu z 28. zasadnutia P SAV podal K. Nemoga.

Z cestovných správ:

- Spolupráca s AV ČR prebieha iba na báze schválených projektov. Na stretnutí s AV ČR bolo upozornené na bezpečnostné riziká pri spolupráci s Čínou.
- Dokumenty zo zasadnutia EASAC (European Academies Science Advisory Council) v novembri v Chorvátsku sú dostupné na jeho webovej stránke.
- Dňa 15. 11.2019 sa vo Viedni konalo pravidelné stretnutie akadémii V4, opäť aj za účasti predstaviteľov Rakúskej akadémie vied (RAV) a Slovinskej akadémie vied a umení (SAVU). Stretnutie organizovala SAV v spolupráci s Rakúskou akadémiou vied. Na programe bola vedná politika v krajinách V4, Rakúsku aj Slovinsku a ďalšie aktuálne problémy. Podrobne sa rokovalo o úspešnosti jednotlivých krajín v ERC grantoch. Slovinsko je pomerne úspešné, Slovensko nie. L. Lovász, predseda Maďarskej akadémie vied, upozornil, že lovci mozgov sa presúvajú už do mladšej vekovej kategórie a odliv mozgov je ešte väčší ako v minulosti. Malá je úspešnosť aj v schéme H2020. Cenu pre mladého vedca z oblasti kvantovej fyziky prevzal Mgr. Andrej Herzáň, PhD. z Fyzikálneho ústavu SAV.

- Problematika Open Access bola predmetom konferencie v Nórsku. Podľa smernice EÚ všetky členské štáty musia prijať akčný plán na realizáciu Open Science, kde okrem iného platí zásada – za verejné prostriedky verejne dostupné výsledky. SR zatiaľ takýto akčný plán nezverejnilo (celkove 4 krajiny). Väčšina štátov EÚ takýto plán má. Akčné plány predpokladajú realizáciu napríklad do roku 2022, lebo mnohé publikácie sú už podané. Všeobecne sú odmietané hybridné schémy, t. j. časopisy za predplatné, ktoré za poplatok uverejnia článok ako OA. K tomu mnohé fundácie prijali tzv. plán S. Pristúpiť na platby v hybridných časopisoch by sme mali iba výnimočne, lebo je to veľmi nákladné (napr. keď je to cez 1000 eur za článok). Program Read and Publish v jednotlivých vydavateľstvách by mohol pomôcť. Je nevyhnutné prehodnotiť systém hodnotenia vedeckých výstupov po roku 2022. Bol predložený plán vytvorenia konzorcia akademických inštitúcií na publikovanie e-kníh a neskôr aj časopisov. Všeobecne rastie význam OA časopisov s rozumnými/nulovými vstupnými poplatkami pre autorov.
- Uskutočnilo sa stretnutie Vedeckej rady Association of Responsible Research and Innovation in Genome Editing (ARRIGE) a konala sa konferencia ARRIGE. Súdny dvor EÚ v r. 2018 rozhodol, že organizmy s editovaným genómom patria medzi geneticky modifikované organizmy podľa Direktívy 2001/18/EC (GMO Direktíva). Toto rozhodnutie v praxi znamená, že v rámci EÚ nebude možné pestovať rastliny ani chovať zvieratá získané týmto spôsobom.

Pri kontrole uznesení bolo konštatované, že budovanie národného repozitáru viazne. CVTI má projekt za 17 miliónov EUR, kde sa počíta aj s podporou ochrany duševného vlastníctva (nie patentové poplatky) a personálnej podpory.
Existuje celoslovenská skupina na riešenie etickej problematiky. SAV sa zúčastňuje jej práce.
Žiadosť Ústavu orientalistiky o jednorazovú podporu vydávania nového časopisu Svet orientu nebola schválená – je potrebné využiť existujúce schémy podpory časopisov.

Plnenie akčných plánov organizácií prezentovali podpredsedovia oddelení vied SAV, ktorí navštívili jednotlivé vedecké organizácie. Z diskusií vyberáme:
- Organizácie by privítali centrálnu podporu projektov (tím odborníkov pre podporu agendy projektov).
- Zvláštna pozornosť bola venovaná doktorandskému štúdiu.
- Časť ústavov požaduje úpravu koeficientov vo výkonovom financovaní, napríklad postupné znižovanie 43 % za akreditáciu. V tejto otázke je treba zjednotiť pracoviská v oddeleniach a musí sa jej venovať Snem SAV.
- Je potrebné akcentovať a pozitívne hodnotiť pracoviská, ktoré sa od akreditácie zlepšujú.
- SAV má zlú východiskovú pozíciu v ERC grantoch. Poznatky z pracovísk musia postúpiť pracoviská vedeniu SAV.

Medzinárodné panely majú pracoviská 1. oddelenia, v druhom a treťom ešte nie. P SAV požaduje zriadiť tieto panely do 29. februára 2020.

Texty pripravované v rámci Otvorenej akadémie ešte nie sú hotové. Predpokladá sa finalizácia vo februári 2020.

Bola schválená úhrada 30 000 EUR za prekročenie limitu znečistenia odpadových vôd v areáli SAV na Dúbravskej ceste. Pôvodca nie je známy. Boli prijaté opatrenia na elimináciu podobných situácií v budúcnosti. Žiadosti dvoch pracovísk na pridelenie finančných prostriedkov (oba prípady do 2 000 EUR) odsúhlasené neboli. Boli schválené aj zálohy na rozpočet pre Ústav ekológie lesa a Archeologický ústav s návratnosťou do 30. 4. 2020.

Bola predložená informácia o čerpaní centrálnych zdrojov rozpočtu kapitoly SAV. Bolo schválené dofinancovanie výkonového financovania, trvalá úprava mzdového fondu Slavistického ústavu SAV a presun úspor KTG 620 do KTG 640 pre Ústav polymérov SAV, čo je možné pri odôvodnenej žiadosti. Bolo schválené tiež rozpísanie zvyšku prostriedkov KTG 610 na ústavy.

P SAV vzalo na vedomie návrh rozpočtu SAV na rok 2020, uložilo podpredsedovi SAV pre ekonomiku a legislatívu vypracovať návrh rozpočtu upravený na základe pripomienok a predložiť ho na rokovanie Predsedníctva SAV v januári 2020.

Bola schválená zmluva o vydávaní Encyklopédie Beliany medzi SAV a CSČ SAV, Encyklopedickým ústavom. Harmonogram vydávania siaha do roku 2033.
Bolo schválených 30 grantov pre doktorandov SAV (po oddeleniach 8/19/3). Tiež bola schválená výzva VEGA 2021. Rovnako bol schválený celý rad MVTS projektov.
Bol predĺžený termín na predkladanie projektov v rámci spoločného výskumného centra s Northwestern Polytechnical University, Čína do 28. 2. 2020.
Boli schválené kompenzačné príspevky na udržanie a získavanie mladých vedcov vo výške 75 EUR mesačne (rovnaký príspevok poskytuje pracovisko).
Academia Ethnologica & Anthropologica bola začlenená medzi vedecké spoločnosti asociované k SAV.
Bol prediskutovaný systém podpory vedeckých časopisov SAV. Definitívny návrh bude schválený v druhom štvrťroku spolu s rozpisom podpory časopisov.
Bol vzatý na vedomie materiál o situácii v budovaní Repozitáru SAV Následne budú vytvorené smernice pre uchovávanie údajov a zmluvy s pracoviskami.
P SAV schválilo podanie podnetu na Etickú komisiu SAV na preskúmanie dodržiavania Etického kódexu SAV zo strany PhDr. Ľuboša Blahu, PhD., zamestnanca Ústavu politických vied SAV.

K bodu 4

Informáciu z 29. zasadnutia P SAV podal J. Gálik.

29. zasadnutie P SAV sa konalo v Košiciach. Zasadnutie otvoril predseda SAV P. Šajgalík. V rámci informácii zo služobných ciest informoval P. Šajgalík o služobnej ceste v Číne na pozvanie Northwestern Polytechnical University v Xi´Ane, ktorej výsledkom bolo pozvanie pre širšiu skupinu vedcov zo SAV, predbežne po jednom reprezentatívnom zástupcovi z každej spoločnej vednej disciplíny. Ďalšou služobnou cestou bola cesta M. Venharta v Maďarsku, kde rokoval o projekte Impulz (obdoba maďarského projektu Momentum).
P. Samuely referoval o projekte „Občan a inovácie“, odporúčal aby sa SAV o projekt uchádzala. Odporučil, aby sa to riešilo prostredníctvom Otvorenej akadémie.
Pri kontrole uznesení referoval F. Simačík o pokračovaní participatívneho procesu urbanistického riešenia areálu SAV na Patrónke. Proces by mal byť ukončený do konca februára, dohodnú sa pravidlá architektonickej súťaže. V ďalšom sa diskutovali akčné plány a výsledky pracovísk s akreditačným hodnotením „D“. Tieto ústavy budú pozvané na zasadnutie P SAV, účasť tých, ktoré sú súčasťou centier nie je nutná.
Bol prerokovaný zámer projektovej schémy Impulz. P SAV plánuje podľa maďarskej schémy vyhlásiť výzvu na projekty v sume 60-180 tisíc eur ročne na 5 rokov pre kolektívy, kde by garantom mal byť predkladateľ, ktorý by mal byť motivovaný osobným platom z prostriedkov projektu. Má to byť skôr reset projektov, mladšie kolektívy, nie bonifikácia súčasných tímov. V prípade úspechu projektu SASPRO, kde je nutná spoluúčasť SAV budú podmienky schémy prehodnotené. Zaznel návrh, aby v tom prípade časť nákladov SASPRO znášali ich pracoviská. Reálne spustenie schémy je odhadované na začiatok roka 2021.
Voľné prostriedky boli prevedené na ústavy, čo sa osvedčilo. J. Koppel navrhol aby sa zvyšky kategórie 620 do výšku 20 eur neriešili kvôli príliš veľkej administratívnej náročnosti. Nasledoval návrh rozpočtu. V návrhu neboli robené závažné zmeny – zrušil sa príspevok na Dni otvorených dverí, zvýšil sa príspevok na koncerty SAV, vyčlenila sa dotácia na ochranu duševného vlastníctva. V rozpočte nie sú definované položky ako podpora archeologického náleziska Bojná; takéto projekty by sa mali riešiť cez novú kategóriu prioritných miniprojektov. V rozpočte sa počíta aj so spolufinancovaním databáz vo výške 350 tisíc eur.

V programe zasadnutia P SAV bolo udelenie interných grantov SAV úspešným doktorandom košických pracovísk SAV. Potvrdenia o udelení grantov odovzdala doktorandom L. Lacinová.
Pokračovala diskusia k návrhu rozpočtu. A Kučera sa spýtal či v príjmoch sú aj refundácie z CEMEA. Odpoveď bola, že sa už pripravuje refundačná ŽOPka z Ú SAV. K. Nemoga mal otázku či bude takýto rozpis rozpočtu predstavený aj Snemu SAV. J. Koppel odpovedal, že rozpočet bude verejne prístupný, ale takto nepôjde na rokovanie snemu. J. Koppel upozornil že ide o optimistickú verziu rozpočtu, vláda môže finančné prostriedky krátiť a v priebehu roka môže prísť k viazaniu. Pri diskusii o mzdách (bod 5.3.) J. Koppel navrhol, že keďže nie sú prijaté zásady rozpisu, tak sa na január rozpíše 90% miezd podľa historického princípu. Po prijatí zásad sa v ďalších platbách rozdiel vykompenzuje.
Bol odsúhlasený návrh zmeny Organizačného poriadku Ú SAV, okrem iného sa zriadila Kancelária pre transfer technológií.
L. Lacinová prezentovala návrh Štatútu Rady SAV pre vzdelávanie a doktorandské štúdium. P. Šajgalík v diskusii navrhol aby sa tam ukotvil aj styk s Akreditačnou agentúrou. Návrh bol aj s touto pripomienkou schválený.
J. Koppel predniesol návrh revízie koeficientov v komisii 10 v prospech historikov. P. Samuely argumentoval, že 30% z rozpočtov projektov ide per capita a 70% podľa koeficientov, čo zoslabuje ich vplyv. Po dlhšej diskusii nebola revízia koeficientov prijatá.
D. Gálik navrhol, aby SAV pokračovala v účasti v projektoch Horizontu 2020 TRANSCAN III a NEURON Cofund II, kde sa SAV môže podieľať na príprave tém.
K. Marhold bol poverený prípravou výberových konaní na obsadenie funkcie riaditeľa BMC SAV a ÚEL SAV. Ľ. Lacinová navrhla doplnenie Rady SAV pre vzdelávanie a a doktorandské štúdium. P. Šajgalík namietal, či by to nemali byť členovia aj z vonkajšieho prostredia. Po vysvetlení Ľ. Lacinovej bol návrh schválený. L. Lacinová predložila návrh zloženia Atestačnej komisie EÚ SAV. V diskusii padla námietka, že v komisii chýbajú DrSc., zloženie komisie bolo schválené.
Ľ. Lacinová referovala o problémoch so zamestnávaním pracovníkov z cudziny. Navrhla aby začalo rokovanie s cudzineckou políciou, aby tam bol vyčlenený kompetentný pracovník na jednanie pre prijímanie vedeckých pracovníkov a doktorandov. Po predbežných rokovaniach s agentúrou SAIA je táto ochotná pomôcť. P SAV iniciatívu uvítalo.
P. Šajgalík navrhol mimoriadne zasadnutie P SAV, kde by bol priestor na prerokovanie námetov súvisiacich s nachádzajúcimi voľbami P SAV a s možnou transformáciou SAV. Termín bol predbežne stanovený na 18. marca 2020.
P. Šajgalík ďalej informoval o možnostiach realizácie výstavby pavilónu spoločenských vied v Bratislave na Patrónke.
V rôznom F. Simančík otvoril otázku rôznej dĺžky dovolenky pre vedeckých a nevedeckých zamestnancov. Je potrebné záväzné stanovisko či sa môže cez kolektívne zmluvy dovolenka predĺžiť aj o tri týždne. Bol prijatý návrh aby boli odoslané listy na odpovedajúce ministerstvá so žiadosťou o oficiálny výklad. Posledným bodom rôzneho bola diskusia o projekte Hlavička vedy, čo by mal byť spoločný projekt SAV a univerzít pre stredné školy. P. Samuely tlmočil názor z VŠ, že aj tak nám študenti nakoniec odídu do Čiech. P. Šajgalík a K. Marhold napriek tomu navrhli projekt podporiť.

K bodu 5

Program Snemu SAV, ktorý sa bude konať v Aule SAV na Patrónke dňa 23. januára 2020 od 10:30 hod.:

1. Otvorenie
2. Schválenie programu zasadnutia
3. Voľba pracovných komisií (mandátová, návrhová), zapisovateľa a overovateľa
4. Kontrola plnenia uznesení
5. Informácia o aktuálnej situácii SAV
6. Prerokovanie a schvaľovanie Prílohy k Zásadám návrhu a rozdelenia rozpočtu SAV na rok 2020

7. Rôzne
8. Záver

Výbor navrhol za členov pracovných komisií: mandátová komisia: M. Kadúc (predseda), Návrhová komisia: Ľ. Kľučár (predseda), zapisovateľ: R. Passia a overovateľ: J. Gálik.

Výbor prizval na rokovanie v tomto bode podpredsedu SAV J. Koppela. J. Koppel objasnil finančné otázky týkajúce sa parametrov mzdovej reformy. Ďalej objasnil, ako sa bude realizovať návrh, pokiaľ bude snemom schválený.

Ľ. Kľučár oznámil, že niektorí členovia 2. komory snemu sa stretli a diskutovali o mzdovej reforme. Záver ich stretnutia bol návrh mzdovú reformu odložiť.
Výbor sa dohodol, že na rokovaní snemu predstaví návrh na mzdovú reformu tak, že najskôr sa objasní, ktoré sú hlavné parametre mzdovej reformy, a potom budú pripomienky zoskupené tak, aby postupne vyjasňovali stanovisko Snemu SAV ku týmto parametrom. Tento postup pomôže sprehľadniť štruktúru mzdovej reformy.

K bodu 6

Konanie ďalšieho Snemu SAV bolo predbežne stanovené na 28. 4. 2020. Tento snem prerokuje správu o činnosti SAV za rok 2019. Podpredseda D. Gálik potvrdil telefonicky, že môže dodať výboru podklady do 7. 4. 2020, bude to však pravdepodobne text pred jazykovou korektúrou.

Výbor sa dohodol, že na ďalších rokovaniach Predsedníctva SAV sa zúčastnia:

- 13.2. Z. Kusá, Ľ. Košťál (Ľ. Kľučár ako náhradník),
- 5. 3. Z. Kusá, R. Passia (K. Gmucová ako náhradníčka),
- 18. 3. (Stará Lesná) Z. Kusá, J. Gálik.

Ľ. Kľučár navrhol, aby sa osnova výročnej správy organizácií schválila už júni 2020, aby sa práce na všetkých výročných správach stihli včas a vyvarovali by sme sa meškaniu.

Výbor prerokoval možnosti elektronického hlasovania na zasadnutiach snemu pomocou softvérových aplikácií. Zatiaľ neprijal žiadny záver.

Prediskutovaná bola otázka nutnosti vyčleňovania prostriedkov na program 0EK (osobitné rozpočtovanie výpočtovej techniky, vyčlenené z KTG 630). Táto položka je veľmi administratívne zaťažujúca a nikto z prítomných nevidí prínos takéhoto rozpočtovania. P SAV by malo navrhnúť príslušným orgánom úpravu.

Výbor diskutoval o stave webstránok SAV a Snemu SAV, v oboch prípadoch jeho členovia vidia nedostatky. Na webstránke snemu po prechode na nový rok opäť chýbajú už raz vložené zápisnice z komôr a z decembrového zasadania snemu. Pretrvávajú problémy s nefunkčnými prístupovými právami na vkladanie dokumentov a príprava sľúbenej novej verzie stránky, ktorá by mala tieto problémy vyriešiť, trvá pridlho.

Výbor sa dohodol, že pozvánky na zasadnutia snemu bude zverejňovať nielen na intranete SAV, ale aj na webstránke snemu. Bude tam tiež vložený dokument s popisom postupu, ako sa dá prihlásiť na zasadnutie. Riaditeľom pracovísk a predsedom VR bude poslaný oznam o možnosti zúčastňovať sa zasadnutí snemu.

K bodu 7

Z. Kusá poďakovala prítomným za účasť, zasadnutie sa skončilo o 17:30 hod.

V Bratislave, dňa 10. februára 2020.

Zapísali: K. Nemoga, J. Gálik (bod 4)

Overila: K. Gmucová

Zuzana Kusá
predsedníčka Snemu SAV